

Victor Serge: Om finska revolutionen 1918

[Utdrag ur *Year One of the Russian Revolution*, (London : Bookmarks : 1992), delar av kapitel 6, "The Truce and the Great Retrenchment". Boken skrevs 1928-1929.]

Proletariatets demokratiska revolution i Finland

Fredsfördraget i Brest-Litovsk beseglade offrandet av det finska proletariatet, som de ryska revolutionärerna med rätta hade satt så stora förhoppningar till.¹ Om, som Lenin betonade vid flera tillfällen, Ryssland var ett av Europas mest underutvecklade länder, så var Finland ett av de mest utvecklade länderna i världen. Allt i dess situation verkade utlova en lätt seger för socialismen: dess seder, dess politiska kultur som var så lik de mest progressiva demokratierna i väst, arbetarrörelsens segrar och till och med dess industristruktur.

Det finska folket hade varken upplevt trälldom eller despotism. Finland hade sedan 1100-talet varit en del av Sverige och var ett land av små egendomsägare som aldrig hade besegrats av feodalismen. Det tillföll Ryssland 1809 genom förbundet mellan Napoleon och Alexander I. Det konstituerades som ett storhertigdöme och åtnjöt en betydande självständighet inom kejsardömet, som var än mer verklig eftersom finnarna försvarade det slugt mot sina storhertigar – de ryska tsarerna. Finland hade en egen Lantdag, egen valuta, postväsen, skolor, miliser och en egen inhemsk administration. Det utvecklades på ett västeuropeiskt sätt, likt de skandinaviska länderna. Nikolaj II:s brutala försök till russifiering lyckades bara stöta bort hela det finska samhället. Två år efter revolutionen 1905, som innebar att tsaren tvingades ge Finland en konstitution, införde finnarna allmän rösträtt. Vid de första valen 1907 fick socialdemokraterna 80 av parlamentets (Sejmens) 200 mandat. Vid valen 1916 fick de absolut majoritet: 103 av 200. De röstade igenom åttatimmarsdagen och ett program med förnuftig social lagstiftning.

Därefter svävade den socialistiska parlamentarismen i livsfara. Var det trots allt möjligt att gå framåt fredligt mot socialismen med valsedeln i hand? Den finska borgarklassen slöt en allians med Kerenskij mot den "röda lantdagen" med dess socialdemokratiska majoritet: den provisoriska regeringen i Petrograd beordrade att den skulle upplösas, och valde därmed att fortsätta tsardömet politiska linje. Ryska vaktposter stod på vakt utanför de låsta dörrarna till parlamentet i Helsingfors. Vid de efterföljande valen fick socialdemokraterna fler röster (från 375.000 föregående år till 444.000) men förlorade mandat (från 103 till 92). Detta resultat berodde på ett cyniskt men skickligt genomfört bedrägeri av de borgerliga partierna.

Men lika lite som det finska proletariatet knappast skulle finna sig i detta valnederlag, kunde den finska borgarklassen vara nöjd med en så osäker "seger". Frågan måste avgöras utanför parlamentet. Borgarklassen hade sedan länge förutsett denna utgång och gjorde samvetsgranna förberedelser för ett inbördeskrig. Det var en kraftmätning som det finska socialdemokratiska partiet, som under 20 år hade formats efter den tyska socialdemokratins modell, hade hoppats undvika. Ända sedan 1914 hade den finska borgarklassen förberett sig för att utnyttja det imperialistiska kriget för att med vapenmakt erövra nationellt oberoende. Den tyska arméns 27:e jägarbataljon bestod av 3.000 finska ungdomar från de rika och välbärgade klasserna, som stred mot Ryssland, den fäderneärvda fienden. Det fanns hemliga militära skolor i olika delar av landet. Efter tsarens fall organiserades en

1 "Vi får inte heller glömma", skrev Lenin från Zürich den 11(24) mars 1917, "att helt nära Petrograd har vi ett av de mest avancerade, i realiteten republikanska länderna, Finland, som från 1905 till 1917 i skydd av de revolutionära striderna i Ryssland utvecklade demokratin relativt fredligt och vann folkets *flertal* för socialism... de finländska arbetarna är bättre organisatörer, de kommer att hjälpa oss på detta område, de kommer *på sitt sätt* att föra arbetet på att upprätta en socialistisk republik framåt." (Lenin, *Valda verk i 10 band*, bd 6, s 279-280, "Brev från fjärran, brev 3".)

kår av frivilliga gevärsskyttar i norr för att upprätthålla lag och ordning. Det var general Gerichs *Schutzkorps*, det första Vita gardet någonsin, som bildades helt öppet. Dess högkvarter låg i Vasa vid Bottenviken. Samtidigt krävde borgarklassen enträget att Ryssland skulle dra bort de trupper som hade skickats till landet i början av kriget för att skydda landet mot en tysk invasion.

Oktoberrevolutionen fick en genklang i Finland med den stor generalstrejken i mitten av november (14 november enligt gamla almanackan, 27 november enligt den nya). Den utlöstes av en svår hungersnöd som bara drabbade de fattiga klasserna och av senatens reaktionära politik, som ville upprätta ett Direktorat med diktatoriska befogenheter under ledning av reaktionären Svinhufvud. Arbetet upphörde överallt. Järnvägarna stod still. Proletära Röda garden, som här och där fick stöd från ryska soldater, ockuperade de offentliga byggnaderna. Överallt blev det blodiga sammandrabbningar mellan röda och vita. Riksdagsmännen satt och pratade. Borgarklassen blev förskräckt och gick med på åttatimmarsdagen och den nya sociala lagstiftningen, och även demokratisering av den verkställande makten, som övergick från senaten till Sejmen (eller Lantdagen). Och generalstrejken, arbetarnas egen seger, fullbordades med att det inrättades en borgerlig regering under samma reaktionära Svinhufvud! Det var en misslyckad revolution. Enligt de finska revolutionärernas uppfattning kunde man ha gripit makten då, och det kunde till och med ha blivit lätt – bolsjevikernas stöd hade varit avgörande. Men som kamrat O W Kuusinen, tidigare en av den finska socialdemokratins främsta ledare, senare skulle skriva: ”I november däremot beslöto vi undvika den revolutionära kampen, delvis för att skydda våra demokratiska vinningar, delvis även för det vi hoppades om att medels parlamentariska medel kanske kunna kringgå historiens virvelströmmar ... Vi voro utan tro på revolutionen; vi litade icke på den och strävade icke till den.”² Med ledare som drevs av en sådan anda befann sig det finska proletariatets sak i fruktansvärd fara.

Om generalstrejken hade visat arbetarnas styrka, så hade den visat borgarklassen att den befann sig i fara. De finska borgerliga klasserna insåg att de var dömda om de lämnades ensamma. Svinhufvud bad Sverige ingripa. De vita var fullt sysselsatta med att beväpna sig i norr, där de hade inrättat depåer med livsmedelsförråd. Regeringen var listig nog för att förlänga hungersnöden i arbetarområdena, och säkerställde att livsmedelsreserverna inte blev tillgängliga för arbetarna. Utropandet av Finlands självständighet ändrade ingenting. Proletariatet blev alltmer oroligt för möjligheten av en svensk eller tysk intervention. Ovanpå allt detta antog Sejmen, med 97 röster mot 87, en resolution som tydligt anspelade på behovet av en borgerlig diktatur. Återigen stod arbetarna inför frågan om makten, i ännu skarpare form än under generalstrejken i november. Denna gång insåg till och med socialdemokraterna att det inte längre gick att lösa frågan med parlamentariska medel. Man måste gå ut i strid.

På kvällen den 14/27 januari hissades den röda fanan över Folkets hus i Helsingfors. Staden erövrades snabbt och senaten och regeringen flydde till Vasa. Nästan utan att möta något motstånd tog de röda på några dagar över de största städerna, Åbo, Viborg och Tammerfors och hela södra Finland. En så fredlig seger kunde ha varit oroande. De socialdemokratiska ledarna (Manner, Sirola, Kuusinen, etc) bildade en arbetarregering, Folkdelegationen, under kontroll av ett centralt arbetarråd med 35 delegater (10 från fackföreningarna, 10 från det socialdemokratiska partiet och 5 från arbetarorganisationerna i Helsingfors). Deras syn på aktivitet var att ”dag för dag gå framåt mot den socialistiska revolutionen”, som folkdelegaterna framställde det. De införde arbetarkontroll över produktionen, vilket var ganska lätt med tanke på hur koncentrerade de viktigaste industrierna var: trä-, pappers- och textilindustrin. De lyckades också hindra sabotage från bankernas sida. Det

2 Författaren till dessa rader, O W Kuusinen, anslöt sig till kommunismen under den finska revolutionen. Citatet ovan kommer från hans utomordentliga pamflett från 1919, *Den finska revolutionen*, på marxistarkiv.se. Idag [1929] sitter Kuusinen med i Kommunistiska internationals exekutivkommitté. [Han dog 1964 efter att ha haft en inställsam roll under alla svängar av Moskvas internationella politik, inklusive en kort period som ”premiärminister” i den ”finska demokratiska republiken” som under en kort period upprättades som täckmantel för Stalins invasion av Finland 1939-1940.]

offentliga politiska livet och produktionen återgick mycket snabbt praktiskt taget till det normala.

Var det möjligt med proletariats diktatur? Var den nödvändig? Rörelsens ledning tyckte inte det, trots att industrin sysselsatte omkring en halv miljon människor av en befolkning på totalt tre miljoner. Proletariatet och daglönarna inom jordbruket utgjorde en massa på sammanlagt omkring en halv miljon. Små- och mellanbönderna, som var i majoritet på landsbygden, kunde ha vunnits till revolutionen eller neutraliserats av den. Men tyvärr: ”ända tills revolutionen besegrades hade de flesta av revolutionens ledare ingen klar syn på revolutionens mål” (enligt Kuusinen). *Deras mål var att, utan att expropriera de rika och utan de arbetandes diktatur, upprätta en parlamentarisk demokrati där proletariatet skulle vara den ledande klassen.*

De viktigaste åtgärder som Folkdelegationen genomförde var: åttatimmarsdag; obligatorisk löneutbetalning för dagarna under den revolutionära strejken; frigivning av hembiträden och lantarbetare (som anställdes årsvis av lantbrukarna och var underkastade mycket hårda förordningar); avskaffande av den gamla jordfördelningen, som grundade sig på arrende i form av skatt och tvångsarbete; avskaffande av arrende för små arrendatorer; reformer av rättssystemet; avskaffande av dödsstraffet (som hade använts mycket sällan tidigare); skattbefrielse för de fattiga (minsta beskattningsbara inkomst sattes till 2.400 mark i städerna och 1.400 på landsbygden, istället för 800 och 400 mark, och det infördes ytterligare skatt för inkomster över 20.000 mark); skatt på bostäder större än ett rum; pressen befriades från de gamla begränsningarna; arbetarkontroll på fabrikerna.

Lite senare, under inbördeskriget, genomfördes ytterligare åtgärder: tvångsutskrivning av spannmål och potatis; den borgerliga pressen stängdes; förbud för kapitalflykt utomlands; allmän arbetsplikt för alla arbetsföra vuxna mellan 18 och 55 års ålder. Det var en arbetarrevolution som genomfördes i namn av en perfekt demokrati, som i slutet av februari 1918 beskrevs i form av utkast till en konstitution, som skulle avgöras i en folkomröstning på våren. Detta tilltalande projekt är värt att sammanfatta.

Den högsta myndigheten i ”Folkrepubliken Finland” skulle utgöras av en Församling av representanter för folket, som skulle väljas var tredje år i direkta och hemliga val med allmän rösträtt med proportionell representation. Kvinnor skulle ha rösträtt och åldersgränsen för att rösta skulle vara 20 år. Utöver de vanliga friheterna skulle konstitutionen ha garanterat människans okränkbarhet, strejkrätt, rättigheter för strejkande att vakta fabrikerna mot svartfötter, och att de väpnade styrkorna skulle vara neutrala under arbetskonflikter. Alla förändringar av konstitutionen måste underställas en folkomröstning. Om minoriteten i Församlingen bestod av mer än en tredjedel, så hade de rätt att inlägga sitt veto mot alla åtgärder, utom skattelagar, tills nästa möte. Alla lagförslag som innebar indirekta skatter eller tullavgifter (som främst drabbade de fattiga klasserna) måste få två tredjedels majoritet. Import av grundläggande varor skulle undantas beskattning. I händelse av krig bemyndigades regeringen att vidta specialåtgärder mot ”fiender till konstitutionen”. I händelse av att konstitutionen angreps av deras representanter beviljades folket rätt att göra uppror. Folket fick till och med rätt att ta initiativ till lagstiftning: alla lagar som föreslogs av 10.000 medborgare måste skyndsamt diskuteras. Ämbetsmän och domare skulle väljas för fem år och kunde väljas om. När som helst kunde en deputerad tvingas ställa upp för omval på begäran av en femtedel av sina väljare. Folkdelegationen skulle ha den verkställande makten och skulle väljas för tre år av Församlingen. Församlingen skulle också utse rådets ordförande och vice ordförande, som inte kunde väljas på nytt för mer än ytterligare en ämbetsperiod och inte skulle ha några speciella maktbefogenheter. Regeringen skulle övervakas av en ”kontrollkommission av administrationen och hur lagarna tillämpas”. Det räckte att två av medlemmarna i denna kommission lade in sitt veto för att all ny lagstiftning skulle stoppas. Övriga bestämmelser rörde val av domare, som skulle kontrolleras av regeringen, självstyre för lokala institutioner och att det skulle finnas arbetarrepresentanter i alla administrationer.

Till skillnad från praktiken i de borgerliga demokratierna skulle denna konstitution ha förenat all

lagstiftande, verkställande och (i viss mån) juridisk makt. Regeringen begränsades praktiskt taget till att fylla verkställande funktioner. En finsk revolutionär har anmärkt angående detta projekt:

I teorin uppnådde man största tänkbara frihet under den borgerliga demokratins utveckling – i en omfattning som i praktiken inte går att förverkliga under det kapitalistiska systemet. Den borgerliga demokratin måste antingen fortsätta och omvandlas till proletariats diktatur, om proletariats segrar, eller bli borgarklassens diktatur om proletariats besegrar.³

Det var ett i sanning ädelt schema, om än något utopiskt. ”Borgarklassens svaghet”, har Kuusinen sagt, ”fick oss att fångas av demokratins förtrollning, och vi beslutade oss för att gå framåt mot socialismen genom parlamentariska aktioner och genom att demokratisera det representativa systemet.” Så påverkades de finska socialisterna av reformistiska illusioner. Så struntade de på ett ödesdigert sätt i klasskampens lagar.

Den vita terrorn i Finland

Borgarklassen var betydligt mer realistiska. Den sjösatte genast en liten vit armé, vars huvudstyrka av inte mindre än 5.000 man utgjordes av *Schutzkorps* (den tyska arméns 27:e jägarbataljon, som vi redan nämnt bestod av unga finnar), en brigad av svenska frivilliga och andra som hade rekryterats bland ungdomar ur borgarklassen och småbourgeoisin. Mannerheim – som var av svenskt ursprung och tidigare general i den ryska armén – tog befälet över dessa trupper, och lovade ”att återställa ordningen på 14 dagar”. Bevapningen av de vita fullbordades med hjälp av behållningen från flera framgångsrika räder mot ryska garnisoner i norr, som i själva verket hade genomförts med hjälp av deras befälhavare.

I början av fientligheterna bestod de röda gardena bara av omkring 1.500 man, som dessutom var dåligt beväpnade. De vita hade initiativet, eftersom de kontrollerade städerna vid Bottenviken, Uleåborg, Vasa och Kuopio, liksom den finska landsbygden i norr, och hade en sammanhängande front från kusten till Ladogasjön. Det fanns ryska garnisoner i Sveaborg, Viborg och Tammerfors, en stad mitt i landet, och delar av Östersjöflottan råkade befinna sig i Helsingfors. Antonov-Ovsejenko och Smilga hade upprättat bolsjevikiska organisationer bland dessa trupper och besättningar. Den ryska garnisonen i Tammerfors, under befäl av den revolutionära officeren Svetjnikov, slog tillbaka Mannerheims första anfall. Under skydd av ryssarna kunde de röda gardena i Finland beväpna sig och fullborda sin organisation. Vid denna tidpunkt tvingade villkoren från fredsfördraget i Brest-Litovsk de sovjetiska trupperna att dra sig tillbaka från Finland. Det enda som återstod av dem var ett tusental frivilliga som införlivades i de röda gardena, och många av dessa längtade efter att få återvända hem. Den finske socialisten Eero Haapalainen och Svetjnikov ledde operationerna. De röda inledde en allmän offensiv i början av mars: den misslyckades men bakslaget stärkte de rödas beslutsamhet att segra. Mellan 15 januari och 1 april lyckades arbetarregeringens organisatoriska ansträngningar samla ihop en styrka på 60.000 man (av vilken omkring 30.000 stationerades i eftertruppen) och vinna flera delsegrar vid fronten.

Den vita regeringens ledare Svinhufvud fick stöd från Wilhelm II. 20.000 tyskar under ledning av von der Goltz landsteg vid Hangö, Helsingfors och Lovisa och angrep de röda i ryggen. Helsingfors erövrades efter hårda gatustrider där tyskarna och de vita tvingade arbetarnas hustrur och barn att marschera framför dem – omkring etthundra av dem dödades. Erövringen åtföljdes av ohyggliga vedergällning. Folkets hus bombarderades av artilleri. En svensk tidning publicerade följande uppgift: ”Fyrtio röda kvinnor som sades ha varit beväpnade leddes ut på isen och avrättades utan rättgång.”⁴ Mer än 300 döda hämtades på gatorna.

Inom arbetarregeringen var den återhållsamma strömning som företrädde av Tanner så stark, att

3 Edvard Torniainen, *Arbetarrevolutionen i Finland*, Moskva 1919.

4 C D Kataja, *La Terre Bourgeoise en Finlande*, Petrograd 1919.

man först när det var försent vidtog hårda åtgärder mot de vita agenter som verkade bakom linjerna. Ofta dömdes de kontrarevolutionärer som ställdes inför rätta bara till böter eller korta fängelsestraff. Alla summariska avrättningar skedde tack vare initiativ från de röda garderna. Regeringens obeslutsamhet, de politiska motsättningarna mellan dess ledare, deras vägran att driva revolutionen vidare, och de försagda jordbruksreformerna, liksom effekterna av Brest-Litovskfördraget, allt detta hjälpte till att försvaga de röda. De tyska truppernas landstigning fick ytterst demoraliserande effekter. Vid denna tidpunkt var Tyskland som allra starkast.

Mannerheim omringade Tammerfors, där 10.000 röda under ledning av några få ryska officerare gjorde ett våldsamt motstånd. Staden erövrades under strider från hus till hus efter gatustrider som varade i flera dagar. 200 röda sköts, inklusive två utmärkta ledare, överste Bulatsel och löjtnant Muchanov. Flera tusen röda lyckades fly, omkring 2.000 dödades under striden eller massakrerades senare. 5.000 togs tillfånga.⁵

Den avgörande striden stod vid Tavastehus, mellan Tammerfors och Helsingfors. Mellan 20-25.000 röda samlades här, pressade norrifrån av Mannerheim och söderifrån av von der Goltz. Reträttvägen österut var avskuren. Mot befälhavarnas order hade de med sig sina familjer och ofta alla sina påvra ägodelar. Det var snarare en folkförflyttning än en armé på marsch. Denna folkmassa kunde närsomhelst förvandlas till ett flyktingkaos, och gick knappast att manövrera. De vita besköt dem med granater. När de blev omringade, så kämpade de heroiskt i två dagar innan de kapitulerade. Några få tusen lyckades bryta sig igenom och skaffa sig en flyktväg österut. Kapitulationen åtföljdes av en massaker, där det var regel att de sårade dödades. 10.000 fångar återstod, och de internerades vid Riihimäki. Den 12 maj föll Viborg. Några få tusen rödgardister tog sin tillflykt till Ryssland.

Segrarna massakrerade de besegrade. Det är känt ända sedan antiken att klasskrig är de mest fruktansvärda krigen. Det finns inga blodigare eller mer avskrämda segrar än de som hemförs av de besuttna klasserna. Världen har inte upplevt något lika fruktansvärt som det som hände i Finland sedan blodbadet som den franska borgarklassen utsatte Pariskommunen för. Redan från början av inbördeskriget ”innebar medlemskap i en arbetarorganisation i det område som ockuperades av de vita att man arresterades, och om man innehade någon post så innebar det arkebusering.”⁶ Massakrerna på socialister blev så omfattande att folk tappade intresset för frågan. Vid Kummén, där 43 rödgardister hade fallit i strid, avrättades nästan 500 personer efteråt. ”Hundratals” sköts vid Kotka, en stad med 13.000 invånare: ”man frågade inte ens vad de hette, utan ledde ut dem högväs.” Vid Raumo fick enligt borgerliga tidningar ”500 fångar som tillfångatogs den 15 maj redan samma dag det straff de förtjänade.” ”14 april sköts 200 rödgardister i distriktet Töölö i Helsingfors... De röda jagades från hus till hus. Många kvinnor befann sig bland offren.” Vid Sveaborg ägde det rum offentliga avrättningar på trefaldighetssöndagen. Nära Lahtis, där de vita tog tusentals fångar, ”arbetade kulsprutorna flera timmar varje dag... På en dag sköts omkring 200 kvinnor med dumdumkolor: köttslamsor sprutade åt alla håll...” Vid Viborg ställdes 600 rödgardister upp i tre rader på kanten till fästningens vallgrav och sköts kallblodigt ner med kulspruta. Av de intellektuella som mördades kan vi nämna en av tidningen *Socialdemokratens* redaktörer, Jukka Rainio, och författaren Ilmari Rantamala, som när han fördes med båt till arkebuseringsplatsen ”hoppade överbord i ett försök att drunkna. Hans rock förhindrade honom att sjunka, och de vita dödade honom i vattnet med gevärseld.” Det finns inga uppgifter om antalet massakrerade: nuvarande beräkningar varierar mellan 10-20.000.

Men det finns en *officiell* siffra på antalet röda fångar som internerades i koncentrationsläger: 70.000. Lägren hemsöktes av svält, ohyra och epidemier. En rapport som skrevs under av en välkänd finsk läkare, professor R Tigerstedt, påpekar att ”mellan 6 och 31 juli 1918 varierade

5 M S Svetjnikov, *Revolution och inbördeskrig i Finland [Revoljutsija i Grazjdanskaja Vojna v Finlandij]*, Moskva och Petrograd 1923.

6 Vi fortsätter att citera C D Kataja. Huvuddelen av dessa fakta har blivit allmänt kända från andra källor, och vår kamrats beskrivning av dem är förvisso en underdrift.

antalet internerade i lägret i Tammerfors och angränsande fängelse mellan 6.027 och 8.597. På dessa 26 dagar dog 2.347 fångar och dödstalet bland de internerade var så hög som 407 per tusen varje vecka.” 25 juli fanns det fortfarande 50.818 fängslade revolutionärer i Finland. I september samma år väntade 25.820 fall fortfarande på att utredas av domstolarna. Borgarklassen var under en period intresserade av möjligheten att exportera sina fångar för att ge Tyskland arbetskraft. Ett lagförslag gick igenom som gav rätt att transportera personer som dömts till straffarbete till utlandet. Tysklands befolkning hade minskat på grund av kriget, och de skulle lämna kemiska produkter och mineraler i utbyte mot denna straffarbetsstyrka. Projektet förhindrades att tillämpas av den tyska revolutionen.

Utrensningarna fortsatte på det finska samhällets samtliga områden under flera månader. 16 maj utfärdades häktningsorder mot alla tidigare socialdemokratiska deputerade som fortfarande befann sig i landet. (Revolutionärerna hade vid den tidpunkten antingen gått under eller lämnat landet.) Tre av dem påstods ha ”begått självmord” i fängelset på kvällen den 2 juli. Tio andra dömdes till döden. Högsta domstolen ogiltigförklarade denna dom i januari 1919 och utdömde en dödsdom, sex livstidsstraff, fyra domar på 12 år, en på 11 år, fem på 10 år, 5 på nio år, 15 på åtta år och 2 på sju år: ”Många av de dömda”, skriver Kataja, ”var den sorts socialdemokrater som, med all den konstfullhet som socialismens förrädare kan uppvisa, hade tillbringat hela sitt liv med att tjäna det borgerliga samhället. Borgarklassen hämnades blint på sig själv.” Det är inte ovanligt att den vita terrorn slår lika hårt mot reformisterna – som den segerrika borgarklassen inte längre har behov av – som mot revolutionärerna. När ordningen väl var återupprättad lekte den finska borgarklassen med tanken på en monark från slakten Hohenzollern. Den allt osäkrare situationen i Tyskland fick den att överge sin plan.

Det är ingen överdrift att slå fast att det totala antalet finska arbetare som drabbades av den vita terrorn (antingen dödades eller fick långa fängelsestraff) var mer än 100.000, omkring en fjärdedel av hela proletariatet.⁷ ”Alla organiserade arbetare har antingen blivit skjutna eller satta i fängelse”, skrev en grupp finska kommunister i början av 1919. Detta faktum gör det möjligt för oss att dra en viktig teoretisk slutsats om den vita terrorn, som senare har bekräftats av erfarenheterna i Ungern, Italien, Bulgarien, etc. Den vita terrorn beror inte på stridernas vanvett, det våldsamma klasshatet eller någon annan psykologisk faktor. *Inbördeskrigets vansinne spelar en rent sekundär roll.* I själva verket är terrorn resultatet av beräkning och en historisk nödvändighet. De segerrika besuttna klasserna är fullt medvetna om att de under efterspelet till samhällseliga strider bara kan säkra sin egen makt genom att utsätta arbetarklassen för ett blodbad som är hänsynslöst nog att försvaga den för tiotals år framåt. Och eftersom klassen ifråga är mycket mer talrik än de förmögna klasserna, så *måste* antalet offer bli mycket stort.

Kort sagt har den vita terrorn som rationellt mål att *utrota* proletariatets alla utvecklade och medvetna element *fullständigt*. I denna mening *kommer en misslyckad revolution – oavsett dess inriktning – alltid att kosta proletariatet mycket mer än en segerrik revolution, oavsett vilka offer och vedermödor den sistnämnda må kräva.*

Ytterligare en iakttagelse. Slakten i Finland ägde rum i april 1918. Fram tills dess hade den ryska revolutionen praktiskt taget överallt visat stort överseende med sina fiender. Den hade inte använt någon terror. Vi har noterat några få blodiga händelser under inbördeskriget i söder, men de var undantag. Den segrande borgarklassen i en liten nation som räknas till de mest upplysta samhällena i Europa⁸ var först med att påminna det ryska proletariatet att det sociala krigets främsta lag är *ve de*

7 Borgarpresen i vartenda land höll tyst om dessa fakta men talade ingående om ”de rödas brott”. Det kan vara lärorikt att citera siffran över offren för de röda som en *författare som var vänligt inställd till de vita*, Lars Henning Söderhjelm, anger i en bok som översattes från svenska till engelska i syftet att användas för propaganda utomlands, *Det röda upproret i Finland år 1918*, Stockholm : Bonnier, 1918. Söderhjelm beräknar att ”mer än 1.000” personer dog bakom stridslinjerna under strider med de röda. Men den statistik han uppger visar bara 624 personer.

8 Finland har praktiskt taget inga analfabeter.

besegrade!

(Översättning från engelska, Göran Källqvist.)